

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteisluelain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteisluelain muuttamisesta (HE 10/2026 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Timo-Ville Nieminen, maa- ja metsätalousministeriö
- hallitussihteeri Irena Pirhonen, maa- ja metsätalousministeriö
- erityisasiantuntija Mari Pihalehto, oikeusministeriö
- maanmittausneuvos Markku Markkula, Maanmittauslaitos
- lakimies Rasmus Åkerblom, Kalatalouden Keskusliitto
- asiantuntija Juho Ikonen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- metsäasiamies Anders Portin, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf
- sihteeri Seppo Miettunen, Kuivaniemen osakaskunta

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Lupa- ja valvontavirasto
- Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry
- Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry
- Vesialueomistajat VEALO ry
- puheenjohtaja Matti Puranen, Kuivaniemen osakaskunta (Kivijärvi)
- Tenon kiinteistönomistajat ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yhteisluelakia.

Esityksen mukaan lakiin lisättäisiin säännökset, joiden nojalla osakaskuntien kokouksiin olisi mahdollista osallistua myös etänä, tietoliikenneyhteyden ja teknisen apuvälineen avulla. Lisäksi selkeytettäisiin lain terminologiaa ja erityisesti osakaskunnan kokousta koskevaa sääntelyä. Laissa oleviin viittaussäännöksiin tehtäisiin myös muussa lainsäädännössä tapahtuneiden muutosten edellyttämiä teknisiä muutoksia.

Valiokunnan mietintö MmVM 6/2026 vp

Esitys toteuttaa pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjausta yhteisluelain uudistamisesta osakaskuntien yhdistämistoimitusten edistämiseksi, etäkokousten mahdollistamiseksi ja osakkaiden tasapuolisen kohtelun parantamiseksi.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.9.2026.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Hallituksen esityksen valmistelun taustalla on pääministeri Orpon hallitusohjelman kirjaus, jonka mukaan yhteisluelakia uudistetaan osakaskuntien yhdistämistoimitusten edistämiseksi, etäkokousten mahdollistamiseksi ja osakkaiden tasapuolisen kohtelun parantamiseksi. Kiinteistörekisteriin merkittyjen kalastusoikeuksien omistajien omaisuuden suojaa vahvistetaan. Hallituksen esityksen keskeisimpänä ehdotuksena on hallitusohjelmaan sisältyvän kirjauksen mukaisesti muuttaa yhteisluelakia siten, että laki mahdollistaa jatkossa yhteisluelaissa tarkoitettujen osakaskuntien kokouksiin osallistumisen etäyhteyksiin perustuen. Lisäksi yhteisluelain sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi selkeämmäksi ja yhdenmukaisemmaksi. Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä jäljempänä esitettävin muutoksin.

Suomessa on yhteensä yli 40 000 yhteistä aluetta siten, että sekä maa- että vesialueilla on noin 20 000 yhteistä aluetta. Ensimmäinen yhteisluelaki säädettiin jo vuonna 1940. Nykyistä vuoden 1989 yhteisluelakia on uudistettu laajemmin viimeksi vuonna 2000. Erityisesti vesien yhteisomistuksella on Suomessa pitkä historia. Suomen pinta-alasta merialuetta on noin 13 prosenttia ja sisävesiä on runsaat 10 prosenttia, ja sisävesistä suurin osa eli noin 80-90 prosenttia on yhteisomistuksen piirissä. Yhteisluelaissa tarkoitettujen osakaskuntien päättävät kalastuslain 5 §:n nojalla myös yhteisen vesialueen osakkaan oikeudesta kalastaa vesialueella. Koska osakaskunnat ovat keskeinen toimija vesialueiden ja kalakantojen hoidossa, osakaskuntien toiminnalla ja aktiivisuudella on välillisesti vaikutusta myös kalakantojen hyvinvointiin. Maa- ja metsätalousvaliokunta painottaa hallituksen esityksen mukaisesti, että aktiiviset ja toimivat osakaskunnat mahdollistavat kalakantojen kestävästä käytöstä ja hoidosta, mikä turvaa elinkeino- ja virkistyskalastuksen tulevaisuuden mahdollisuuksia.

Kuten edellä on todettu, on hallituksen esityksessä keskeinen muutos voimassa olevaan yhteisluelakiin nähden etäosallistumisen mahdollistaminen osakaskunnan kokoukseen. Osakkaiden osallistumismahdollisuuksien paranemisen on hallituksen esityksen mukaan nähty vahvistavan omaisuudensuojaa sekä lisäävän osakkaiden aktiivisuutta osakaskunnan toiminnassa, kun kokouksiin osallistuminen on helpompaa myös tilanteissa, joissa osakas asuu kauempana vesialueesta. Maa- ja metsätalousvaliokunta korostaa, että tämä puolestaan parantaa toisella paikkakunnalla asuvien osakkaiden vaikuttamismahdollisuuksia osakaskunnan päätöksiin sekä lisää mahdollisten uusien aktiivisten henkilöiden saamista yhteisten asioiden hoitoon. Kokousosallistumisen helpottamisella on näin ollen omaisuuden suojaan liittyvien vaikutusten ohella vaikutuksia myös perustuslain 6 §:ssä tarkoitettujen yhdenvertaisuuden toteutumisessa osakkaiden kesken.

Valiokunnan mietintö MmVM 6/2026 vp

Yhteisaluelain etäosallistumista koskeva sääntelyehdotus tarkoittaa, että laissa turvataan yksittäisenkin osakkaan osallistumismahdollisuudet etäyhteyksin, kun osakas vaatii etäyhteyksien järjestämistä osakaskunnan kokoukseen. Osakkaan on kuitenkin esitettävä etäyhteyksien järjestämistä koskeva vaatimus kirjallisesti osakaskunnan hoitokunnalle niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun ja etäyhteyksin osallistumisen edellyttämät järjestelyt on mahdollista toteuttaa. Vaatimus etäyhteyksien järjestämisestä voidaan hoitokunnan sijaan osakaskunnasta riippuen esittää myös toimitsijalle tai järjestäytymättömän osakaskunnan kokouksen järjestäjälle. Maa- ja metsätalousvaliokunta esittää jäljempänä yksityiskohtaisissa perusteluissa sääntelyn täsmentämistä vielä tältä osin, sekä toteaa selvyuden vuoksi, että vaatimusta etäyhteyksien järjestämisestä ei voi enää tehdä sen jälkeen, kun kokouskutsu on lähetetty. Osakkaalla on kuitenkin mahdollisuus vaatia etäyhteyksien järjestämistä kaikkiin tuleviin osakaskunnan kokouksiin, eli vaatimusta ei ole tarpeen rajata koskemaan vain kuluva vuotta.

Yhteisaluelain mukaan osakaskunnat voivat olla joko järjestäytyneitä tai järjestäytymättömiä. Käytännössä enemmistö Suomen noin 40 000 osakaskunnasta on järjestäytymättömiä. Osakaskunnan järjestäytyminen tapahtuu siten, että osakaskunta hyväksyy osakaskunnan kokouksessa toimintaansa varten säännöt ja Lupa- ja valvontavirasto vahvistaa ne. Järjestäytymättömyys ei kuitenkaan estä osakaskuntaa toimimasta. Järjestäytymättömän osakaskunnan kokouksen koolle kutumisesta säädetään yhteisaluelain 10 §:ssä. Voimassa olevan lain mukaan kokouksen voi kutsua koolle osakas itse tai hän voi pyytää Maanmittauslaitosta määräämään palveluksessaan olevan virkamiehen huolehtimaan kokouksen koolle kutumisesta ja järjestämisestä. Säännöksen tarkoituksena ei ole kuitenkaan ollut rajata osakkaan mahdollisuuksia käyttää kokouksen koolle kutumisessa apunaan valitsemaansa henkilöä. Tämän selventämiseksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi toinen momentti, jossa säädetään osakkaille mahdollisuus valtuuttaa jokin ulkopuolinen taho, kuten kalatalousalue, kutumaan järjestäytymättömän osakaskunnan kokous koolle. Ehdotusta on pidetty kannatettavana ja sen on katsottu helpottavan maallikoiden toimintaa lain puitteissa. Järjestäytymättömien osakaskuntien kokousjärjestelyiden helpottaminen voi myös osaltaan edistää osakaskuntien järjestäytymistä, mitä maa- ja metsätalousvaliokunta pitää kannatettavana.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

Laki yhteisaluelain muuttamisesta

7 §. Pykälään on hallituksen esityksessä ehdotettu lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädetään hoitokunnan mahdollisuudesta järjestää osakaskunnan kokous siten, että osakkaat voivat osallistua kokoukseen tietoliikenneyhteyden ja teknisen apuvälineen avulla eli etäosallistumisesta. Hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen 7 §:n 2 momentin mukaan hoitokunta voi päättää etäyhteyksien järjestämisestä osakaskunnan kokoukseen osallistumista varten. Järjestäytyneen osakaskunnan kokouksen kutsuu yhteisaluelain 9 §:n mukaan koolle osakaskunnan hoitokunta tai toimitsija. Järjestäytymättömissä osakaskunnissa ei ole hoitokuntaa tai toimitsijaa, joten järjestäytymättömän osakaskunnan koolle kutumisesta säädetään erikseen yhteisaluelain 10 §:ssä. Tällöin kokouksen järjestäjänä voi olla osakas tai osakkaan valitsema muu henkilö. Maa- ja metsätalousvaliokunta ehdottaa, että 7 §:n 2 momenttiin lisätään

Valiokunnan mietintö MmVM 6/2026 vp

hoitokunnan rinnalle viittaus toimitsijaan ja järjestäytymättömän osakaskunnan kokouksen järjestäjään.

Hallituksen esityksessä pykälään esitetään lisättäväksi myös uusi 3 momentti, jossa säädetään osakkaan oikeudesta vaatia osakaskunnan kokouksen järjestämistä siten, että osakas voi osallistua kokoukseen etäyhteyksien avulla. Hoitokunnan sijaan pykälän 3 momentissa viitataan virheellisesti osakaskunnan hallitukseen. Maa- ja metsätalousvaliokunta ehdottaa 7 §:n 3 momenttia muutettavaksi vastaamaan edellä kuvattua 2 momentin sääntelyä siten, että vaatimus etäkokousmahdollisuudesta on esitettävä kirjallisesti hoitokunnalle, toimitsijalle tai järjestäytymättömän osakaskunnan kokouksen järjestäjälle.

11 §. Pykälässä säädetään osakaskunnan kokouksesta tiedottamisesta. Pykälään on hallituksen esityksessä tehty useita viestintätekniikan kehitystä vastaavia muutoksia ja pykälän sääntelyä on selkiytetty. Pykälän 3 momentissa esitetään kokouskutsun toimittamisen määräaika muutettavaksi 21 päivään nykyisen 14 päivän sijaan. Maa- ja metsätalousvaliokunnan saamista asiantuntijalausunnoissa määräajan muutosta ei ole pidetty perusteltuna, sillä 14 päivän määräaika on osakaskuntien käytännössä ja säännöissä hyvin vakiintunut eikä sen soveltamisesta ole aiheutunut ongelmia. Lisäksi määräajan pidentäminen voi aiheuttaa merkittäviä haasteita oikaisuvaatimusten käsittelylle. Yhteisluelain 23 a §:n 2 momentin mukaan järjestäytyneen osakaskunnan hoitokunnan on 30 päivän kuluessa oikaisuvaatimuksen tekemisestä kutsuttava osakaskunnan kokous koolle käsittelemään oikaisuvaatimus tai päätettävä samassa ajassa, ettei oikaisuvaatimusta saateta osakaskunnan kokouksen käsiteltäväksi. Maa- ja metsätalousvaliokunta ehdottaa, että määräaikaa ei muuteta, jolloin kutsu on toimitettava vähintään 14 päivää ennen kokousta.

18 §. Pykälässä säädetään osakaskunnan sääntöjen sisällöstä. Pykälään on hallituksen esityksessä ehdotettu muutoksia 1 momentin 2 kohtaan ja 2 momenttiin. Maa- ja metsätalousvaliokunnan saamista asiantuntijalausunnoissa on nostettu esiin, että pykälän 1 momentin 7 kohdan säännös tilikaudesta ja tilinpäätöksestä ei enää vastaa kirjanpitolain (1336/1997) sääntelyä ja tulkintaa. Kyseinen 7 kohdan säännös on tullut yhteisluelakiin vuonna 2000 voimaan tulleella lainmuutoksella (HE 198/1999 vp). Muutoksen yhteydessä on viitattu kirjanpitolain 1 luvun 1 §:n 1 momentin säännökseen, joka on puolestaan muuttunut olennaisesti vuoden 2016 alussa voimaan tulleen lainmuutoksen (1620/2015) johdosta. Kirjanpitolain muutoksen perusteella asiassa ei ole enää merkitystä sillä, pidetäänkö osakaskunnan toimintaa liike- tai ammattitoimintana. Osakaskunta on toiminnastaan kirjanpitovelvollinen, koska se on yksityisoikeudellinen oikeushenkilö. Kirjanpitolain 1 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan kirjanpitovelvollisilla tilikauden pituus on 12 kuukautta. Maa- ja metsätalousvaliokunta ehdottaa 18 §:n 1 momentin 7 kohtaa muutettavaksi siten, että se vastaa voimassa olevaa kirjanpitolain sääntelyä.

32 b §. Pykälässä säädetään osakaskunnan kirjanpidosta ja yhteisluelain säännösten suhteesta kirjanpitolakiin erityisesti tilanteissa, joissa osakaskunnat eivät ole kirjanpitovelvollisia. Kuten edellä on 18 §:n yksityiskohtaisten perustelujen kohdalla kuvattu, on kirjanpitolakia muutettu vuoden 2016 alusta voimaan tulleella lainmuutoksella eikä myöskään 32 b §:n sääntely vastaa enää voimassa olevaa kirjanpitolakia. Osakaskunnat ovat kirjanpitolain nojalla

Valiokunnan mietintö MmVM 6/2026 vp

kirjanpitovelvollisia, eikä 32 b §:n erityissääntelylle ole enää tarvetta. Maa- ja metsätalousvaliokunta ehdottaa, että 32 b § kumotaan.

Voimaantulosäännös. Edellä kuvattu muuttuneeseen kirjanpitolakiin liittyvä 18 §:n muutos ja 32 b §:n kumoaminen voivat johtaa tilanteeseen, jossa osakaskunnan säännöissä on ennen näitä muutoksia voimassa olleen yhteisluelain mukaisia, mutta ehdotetun uuden sääntelyn ja kirjanpitolain vastaisia määräyksiä. Maa- ja metsätalousvaliokunnan käytössä ei ole ollut tietoa siitä, kuinka monilla järjestäytyneillä osakaskunnilla mahdollisesti on säännöissään tällaisia kirjanpitolain tilikautta ja tilinpäätöstä koskevien säännösten vastaisia määräyksiä. Valiokunta ehdottaa, että voimaantulosäännöksiin lisätään säännös, jonka mukaan osakaskunnan sääntöihin sisältyvän 18 §:n vastaisen määräyksen sijasta noudatetaan yhteisluelakia. Maa- ja metsätalousvaliokunta ei pidä tarpeellisenä ehdottaa säädettäväksi erillisestä siirtymäajasta, jonka aikana osakaskunnan säännöt olisi muutettava vastaamaan uutta lakia. Valiokunnan ehdotuksen mukaan lainvastaisiksi jääneet sääntöjen määräykset on uusittava uuden lain mukaisiksi viimeistään, kun säännöt muutoinkin seuraavan kerran toimitetaan vahvistettavaksi 18 §:n mukaisesti. Ehdotetun 18 §:n 2 momentin mukaan osakaskunnan säännöt ja sääntöjen muutos on alistettava Lupa- ja valvontaviraston vahvistettaviksi, ja ne tulevat voimaan, kun vahvistamispäätös on saanut lainvoiman.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Maa- ja metsätalousvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 10/2026 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

yhteisluelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan yhteisluelain (758/1989) 17 ja 32 b § sekä
muutetaan 1, 3, 7, 8, 10, 11, 14, 15, 18, 20, 23, 23 a, 27, 29 ja 33 §, sellaisina kuin niistä ovat 1, 14 ja 15 § osaksi laissa 686/2000, 3 ja 23 § laeissa 686/2000 ja 915/2011, 8 § osaksi laeissa 686/2000 ja 915/2011, 10 § osaksi laissa 918/2013, 18 § osaksi laeissa 686/2000 ja 695/2025, 23 a § laissa 686/2000 sekä 33 § laissa 695/2025, seuraavasti:

1 §

Tässä laissa säädetään kiinteistöjen yhteisen alueen ja yhteisen erityisen etuuden hallinnosta ja käytöstä.

Valiokunnan mietintö MmVM 6/2026 vp

Tätä lakia ei sovelleta yhteismetsälaissa (109/2003) tarkoitettuun yhteismetsään, eikä muun yhteisen alueen tai yhteisen erityisen etuuden hallintoon tai käyttöön siltä osin kuin niistä säädetään erikseen.

3 §

Yhteisen alueen tai yhteisen erityisen etuuden osakkaita ovat kiinteistöjen omistajat. Osakkaat muodostavat osakaskunnan. Kalastuslaissa (379/2015) tarkoitettuna osakaskuntana toimii tämän lain mukainen osakaskunta. Jos osakaskiinteistöillä on useita omistajia, näitä pidetään yhdessä tässä laissa tarkoitettuna omistajana. Osakaskiinteistön yhteisomistajaan sovelletaan osakasta koskevia säännöksiä vain, jos jäljempänä niin säädetään.

Jos koskitilan alueella omistajan ohella myös muilla on kalastusoikeus, heidän katsotaan muodostavan yhdessä omistajan kanssa erityisen etuuden osakaskunnan, jossa osakkuudet määräytyvät sen mukaan kuin kullakin on kalastusoikeutta.

7 §

Osakaskunnan päätösvaltaa käyttää osakaskunnan kokous.

Jos osakaskunnan hoitokunta, **toimitsija tai järjestäytymättömän osakaskunnan kokouksen järjestäjä** niin päättää, osakaskunnan kokous voidaan järjestää siten, että osakkaat voivat osallistua kokoukseen täysimääräisesti ja ajantasaisesti tietoliikenneyhteyden ja teknisen apuvälineen avulla.

Osakaskunnan kokous on järjestettävä 2 momentissa tarkoitettulla tavalla myös, jos joku osakkaista sitä vaatii. Tällaista kokousta on vaadittava kirjallisesti **hallitukselta hoitokunnalta, toimitsijalta tai järjestäytymättömän osakaskunnan kokouksen järjestäjältä** niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokoukstuun.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, osakkaat voivat muutoinkin päättää osakaskuntaa koskevasta asiasta, jos kaikki osakkaat ovat päätöksestä yksimielisiä.

8 §

Osakaskunnan kokouksessa kullakin osakkaalla on osuuttaan vastaava äänioikeus. Kokouksen puheenjohtajaa valittaessa ja hyväksyessä luetteloa, johon merkitään kokouksessa läsnä olevat osakkaat sekä heidän omistamansa kiinteistöt ja niiden osuuksien suuruudet (*äänestysluettelo*), jokaisella kokouksessa läsnä olevalla on kuitenkin yksi ääni. Myös muut päätökset kokouksessa voidaan tehdä näin, jos kokouksessa läsnä olevat siitä yksimielisesti sopivat.

Yhteisomistuksessa olevan kiinteistön osalta äänioikeutta käyttävät kokouksessa läsnä olevat yhteisomistajat yhteisesti. Jos kokouksessa läsnä olevat yhteisomistajat eivät ole käsiteltävästä asiasta yksimielisiä, kullakin yhteisomistajalla on vain omistamaansa osuutta vastaava äänioikeus.

Jos osakas on luovuttanut kiinteistönsä kuuluvan koko osuuden yhteiseen alueeseen tai yhteiseen erityiseen etuuteen, luovutuksensaaja saa hankkimansa osuuden perusteella osakkaan puhevallan osakaskunnan kokouksessa sen jälkeen, kun osuuden omistusoikeus on siirtynyt hänelle. Jos osakas on luovuttanut vain osan edellä tarkoitettusta osuudesta, luovutuksensaaja saa hankkimansa osuuden perusteella osakkaan puhevallan osakaskunnan kokouksessa sen jälkeen, kun osuus on kiinteistötoimituksessa siirretty tai määrätty hänen omistamaansa kiinteistöön kuuluvaksi taikka kun osuus on muodostettu tilaksi. Luovuttaja ja luovutuksensaaja voivat kuitenkin sopia aikaisemmasta ajankohdasta puhevallan siirtymiselle.

Valiokunnan mietintö MmVM 6/2026 vp

10 §

Järjestäytymättömän osakaskunnan kokouksen kutsuu koolle joku osakkaista. Hän huolehtii myös muista kokouksen järjestämiseen liittyvistä tehtävistä.

Jos kukaan osakkaista ei halua huolehtia järjestäytymättömän osakaskunnan kokouksen koolle kutumisesta ja sen muusta järjestämisestä, joku osakkaista voi valtuuttaa haluamansa tahon toimimaan puolestaan.

Jos osakas pyytää, Maanmittauslaitoksen on määrättävä palveluksessaan oleva virkamies, jonka tehtävänä on kiinteistötoimitusten suorittaminen, huolehtimaan kokouksen koolle kutumisesta ja järjestämisestä osakkaan ilmoittamalla tavalla. Edellä tässä momentissa tarkoitettujen tehtävien suorittamisesta peritään osakaskunnalta valtiolle maksu noudattaen valtion maksuperustelakia (150/1992).

11 §

Kutsu osakaskunnan kokoukseen toimitetaan kaikille osakkaille lähetettävällä kirjeellä tai julkaisemalla kutsu yhdessä tai useammassa paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Kutsu voidaan toimittaa myös sähköpostitse tai muuta tietoliikenneyhteyttä käyttäen sellaisille osakkaille, jotka ovat ilmoittaneet tietoliikenneyhteyden kutsun toimittamista varten. Järjestäytyneen osakaskunnan säännöissä voidaan määrätä, että kokouksesta tiedotetaan osakkaille muulla luotettavalla tavalla.

Jos kaksi tai useammat omistavat osakaskiinteistön yhteisesti, kokouskutsun saa sen osalta toimittaa yhdelle yhteisomistajista. Kokouskutsu on kuitenkin toimitettava kaikille niille yhteisomistajille, jotka sitä pyytävät ja ovat ilmoittaneet postiosoitteensa, sähköpostiosoitteensa tai muun tietoliikenneyhteyden tätä varten.

Kutsu on toimitettava vähintään ~~21~~14 päivää ennen kokousta.

14 §

Puheenjohtajan tultua valituksi kokouksessa on laadittava äänestysluettelo. Äänestysluettelo tulee hyväksytyksi, jos enemmistö kokouksessa läsnä olevista osakkaista kannattaa sitä.

Osakaskunnan kokouksessa osakasta voi edustaa hänen valtuuttamansa asiamies. Jollei säännöissä toisin määrätä, kukaan ei saa äänestää äänimäärällä, joka on yli kolmekymmentä prosenttia kokouksessa läsnä olevien osakkaiden yhteisestä äänimäärästä.

15 §

Kokouksen päätökseksi tulee se mielipide, jonka puolesta enemmistö äänistä on annettu. Äänten mennessä tasan päätökseksi tulee läsnä olevien osakkaiden ja heidän edustamiensa osakkaiden määrän mukaan lasketun enemmistön mielipide. Jos äänet myös siten laskien menevät tasan, äänestyksen tuloksen ratkaisee puheenjohtajan mielipide, jos hän on osakas. Jos puheenjohtaja ei ole osakas tai kun kysymyksessä on vaali, asia ratkaistaan arvalla.

Osakaskunnan päätöksen tekemiseen vaaditaan, että päätöstä kannattaa vähintään kaksi kolmannesta äänestykseen osaa ottaneiden yhteisestä äänimäärästä ja vähintään yksi kolmannes äänestäneistä osakkaista, jos päätös tarkoittaa:

- 1) yhteisen alueen tai yhteisen erityisen etuuden taikka sen osan myymistä tai vuokraamista viittä vuotta pitemmäksi ajaksi;
- 2) yhteisen alueen käyttötarkoituksen pysyvää muuttamista;
- 3) osakaskunnan sääntöjen muuttamista;
- 4) velan ottamista;

Valiokunnan mietintö MmVM 6/2026 vp

- 5) osakkaiden suoritettavaksi tarkoitetun maksun määräämistä;
- 6) yhteisten alueiden yhdistämistä tai kiinteistöön kuuluvan alueen liittämistä yhteiseen alueeseen osakkuutta vastaan koskevan sopimuksen hyväksymistä;
- 7) osakkaiden pyydysyksikköjen jakamista vesialueosuuksista poikkeavalla tavalla;
- 8) osakaskunnan tehtävien siirtämistä kalatalousalueen suoritettavaksi; taikka
- 9) yhteisen vesialueen käyttämistä kalastukseen muulla tavoin kuin siten, että kukin osakas tai se, joka laillisesti käyttää hänen kalastusoikeuttaan, kalastaa vesistössä.

18 §

Järjestäytyneen osakaskunnan säännöissä on mainittava:

- 1) osakaskunnan nimi ja kotipaikka sekä osakaskunnalle kuuluva yhteinen alue tai yhteinen erityinen etuus;
- 2) hoitokunnan kokoonpano, toimitsijat ja toimiaika;
- 3) kenellä on oikeus kirjoittaa osakaskunnan nimi;
- 4) milloin osakaskunnan varsinainen kokous pidetään ja mitä asioita siinä käsitellään;
- 5) osakkailta perittävien maksujen perusteet;
- 6) miten osakaskunnan hallinnon ja varainhoidon tarkastus järjestetään;
- 7) tilikausi ja tilinpäätös noudattaen, mitä kirjanpitolaissa (1336/1997) säädetään, joka voi olla enintään neljä vuotta, jollei 32 b §:n 2 momentista muuta johdu, ja milloin tilinpäätös on tehtävä;
- 8) miten osakaskunnan kokous kutsutaan koolle ja muut tiedonannot toimitetaan osakkaille; sekä
- 9) muut kuin 1—8 kohdassa tarkoitetut osakaskunnan asioiden hoitoa varten tarpeelliset seikat.

Osakaskunnan säännöt ja sääntöjen muutos on alistettava Lupa- ja valvontaviraston vahvistettaviksi, ja ne tulevat voimaan, kun vahvistamis päätös on saanut lainvoiman. Lupa- ja valvontaviraston on vahvistettava säännöt, jos ne ovat lain mukaiset eikä niistä aiheudu vahinkoa osakkaalle. Jos osakaskunnan kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa, Lupa- ja valvontaviraston tehtävät kuuluvat Ahvenanmaan valtionvirastolle.

20 §

Jollei säännöissä toisin määrätä, hoitokunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja sekä vähintään puolet muista jäsenistä tai heidän varamiehistä on hoitokunnan kokouksessa läsnä.

Jos hoitokunnan jäsenet ovat asiasta yksimielisiä, hoitokunnan kokous voidaan järjestää siten, että hoitokunnan jäsenet käyttävät päätösvaltaansa täysimääräisesti ja ajantasaisesti tietoliikenneyhteyden ja teknisen apuvälineen avulla kokouksen aikana.

Päätökseksi tulee se mielipide, jota enemmistö on kannattanut tai, jos äännet menevät tasan, se mielipide, johon puheenjohtaja on yhtynyt.

23 §

Osakkaalla, joka katsoo, ettei osakaskunnan tai hoitokunnan päätös ole syntynyt laillisessa järjestyksessä taikka että se on muutoin lain tai sääntöjen vastainen, on oikeus moittia päätöstä nostamalla kanne osakaskuntaa vastaan käräjäoikeudessa 60 päivän kuluessa päätöksen tekemisestä. Jos päätöksen johdosta on tehty 23 a §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus, osakkaalla on kuitenkin oikeus nostaa kanne osakaskuntaa vastaan käräjäoikeudessa 30 päivän kuluessa oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen tiedoksisaamisesta. Oikeutta moitekanteen nostamiseen

Valiokunnan mietintö MmVM 6/2026 vp

ei ole osakkaalla, joka on kokouksessa myötävaikuttanut päätöksen tekemiseen antamalla sille kannatuksensa.

Jos osakaskunnan tai hoitokunnan päätöstä on moitittu, tuomioistuin voi ennen asian lopullista ratkaisemista antaa luvan päätöksen täytäntöönpanoon heti, jos tähän on erityistä syytä eikä täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

23 a §

Sen estämättä, mitä 23 §:ssä säädetään, osakas, jonka oikeutta järjestäytyneen osakaskunnan tai hoitokunnan päätös koskee, voi, jollei päätöstä ole alistettava, vaatia osakaskunnan kokoukselta päätöksen oikaisemista sillä perusteella, että päätös ei ole syntynyt laillisessa järjestyksessä taikka on lain, asetuksen tai osakaskunnan sääntöjen vastainen taikka loukkaa hänen oikeuttaan.

Oikaisuvaatimus on esitettävä 21 päivän kuluessa päätöksen tekemisestä. Järjestäytyneen osakaskunnan hoitokunnan on 30 päivän kuluessa oikaisuvaatimuksen tekemisestä kutsuttava osakaskunnan kokous koolle käsittelemään oikaisuvaatimus tai päätettävä samassa ajassa, ettei oikaisuvaatimusta saateta osakaskunnan kokouksen käsiteltäväksi. Hoitokunnalla on myös oikeus itse samassa ajassa ratkaista hoitokunnan tekemää päätöstä koskeva oikaisuvaatimus.

Jollei oikaisua suoriteta, oikaisun pyytäjää voi moittia päätöstä nostamalla kanteen osakaskuntaa vastaan käräjäoikeudessa 30 päivän kuluessa oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen tiedoksisaamisesta.

27 §

Yhteinen alue tai yhteinen erityinen etuus voidaan ulosmitata osakaskunnan velasta. Ulosottoon sovelletaan, mitä ulosottokaassa (705/2007) säädetään kiinteän omaisuuden ulosmittauksesta ja myymisestä.

29 §

Jollei hoitokunta tai toimitsija kutsu koolle osakaskunnan kokousta, joka sääntöjen tai kokouksessa tehdyn päätöksen mukaan on pidettävä määrättyinä aikana, osakkaalla on oikeus toimittaa kutsu osakaskunnan kustannuksella. Sama koskee sellaisen kokouksen koolle kutsumista, jota koskeva vaatimus on tehty 9 §:n 2 momentin mukaisesti, jollei kutsua ole toimitettu kolmen viikon kuluessa siitä, kun vaatimus kokouksen pitämisestä esitettiin hoitokunnalle tai toimitsijalle.

33 §

Osakaskunnan säännöistä on lähetettävä Maanmittauslaitokselle ote, josta ilmenevät 18 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut tiedot. Maanmittauslaitokselle, Lupa- ja valvontavirastolle ja Ahvenanmaan valtionvirastolle on lähetettävä tiedot hoitokunnan puheenjohtajasta ja varapuheenjohtajasta tai toimitsijasta ja hänen varamiehestään sekä heidän osoitteistaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleen lain nojalla perustetut edustajistot voivat jatkaa toimintaansa ja tehdä toimivaltaansa kuuluvia osakaskuntaa velvoittavia päätöksiä 31 päivään joulukuuta 2027.

Valiokunnan mietintö MmVM 6/2026 vp

Tämän lain 7 §:n 3 momenttia sovelletaan kuitenkin vasta vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta.

Osakaskunnan sääntöihin sisältyvän tämän lain 18 §:n vastaisen määräyksen sijasta noudatetaan tätä lakia, jollei tästä laista johdu muuta. Lainvastaisiksi jääneet sääntöjen määräykset on uusittava lain mukaisiksi viimeistään, kun säännöt muutoinkin seuraavan kerran toimitetaan vahvistettavaksi 18 §:n mukaisesti.

Helsingissä 22.4.2026

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Ritva Elomaa ps
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Tiina Elo vihr
jäsen Laura Huhtasaari ps (osittain)
jäsen Janne Jukkola kok
jäsen Teemu Kinnari kok
jäsen Milla Lahdenperä kok
jäsen Helena Marttila sd (osittain)
jäsen Timo Suhonen sd
jäsen Eerikki Viljanen kesk (osittain)
varajäsen Johan Kvarnström sd (osittain)
varajäsen Arto Satonen kok (osittain)
varajäsen Oskari Valtola kok (osittain)

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuire Taina